

КОНФЕРЕНЦІЯ “ФЕНОМЕН ПОГРАНИЧЧЯ. БІЛОРУСЬКА, УКРАЇНСЬКА ТА ПОЛЬСЬКА ЛІТЕРАТУРИ: ВЗАЄМОВПЛИВИ ТА ВЗАЄМОПРОНИКНЕННЯ”

Традиції культурних і наукових зв'язків між Польщею та Україною дуже давні. Сьогодні у провідних університетах Польщі активно функціонують культурно-наукові центри українознавчих студій, програми наукових і студентських обмінів; українські науковці викладають і проходять стажування на кафедрах української мови та літератури університетів Кракова, Варшави, Любліна, Вроцлава та інших міст. Між Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України та Інститутом літературних досліджень Польської академії наук підписаний договір про співпрацю, у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка функціонують полоністичні студії, які очолює проф. Р.Радишевський, на конгресах українців польські вчені репрезентують свою країну.

У рамках цієї багаторічної співпраці 17–18 жовтня 2007 р. у Залі української філології та Залі білорусистики Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі (UMCS) у Любліні (Польща) пройшла міжнародна конференція “Феномен пограниччя. Білоруська, українська та польська літератури: взаємовпливи та взаємопроникнення”, що започаткувала цикл конференцій, присвячених взаємним впливам у трьох літературах від середньовіччя до постмодернізму.

Учасників конференції привітали акад. Польської академії наук *Я.Глінський*, директор Інституту славістики (і водночас завідувач Закладу української філології) Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі проф. *Ф.Чижевський*, заступник директора Інституту славістики (і завідувач Закладу білорусистики) проф. *М.Саєвич*.

Роботу конференції на пленарному засіданні розпочав *Ю.Пелешенко* (Київ) доповіддю “Посольство митрополита Мисаїла до папи Римського Сикста IV як пам'ятка української та білоруської літератури”. Механізми й контексти взаємного впливу в народів-сусідів, проблеми міжкультурного діалогу, а також інтертекстуальні проникнення були розглянуті в доповідях *М.Тичини* (Мінськ) “*Młoda Polska*”, “*Молода Муза*” і “*Маладая Беларусь*”: ранні мадэрністські дыскурсы”, *Я.Поліщук* (Краків) “Відлуння К.Тетмаєра в українській поезії ХХ ст.”, *С.Кавальова* (Люблін-Мінськ) “Польські пачынальнікі беларускай драматургіі: Каспар Пянткоўскі і Гжэгаш Кнапій”, *В.Корнійчука* (Львів) “Поезія Івана Франка та Яна Каспровича: генерика та архітектоніка”, *С.Мусієнка* (Гродно) “Спадчына А.Міцкевіча ў беларускай адукацыі і культуры”; *І.Набитовіча* (Люблін-Дрогобич) “Палімпсести *sacrum* в історичній прозі Володимира Короткевіча”.

На секційних засіданнях були виголошені такі доповіді: *Б.Тихолоз* (Львів) “Іван Франко versus Адам Міцкевич: історія бунту”, *У.Кароткі* (Мінськ) “Праблема адзінства нацыі і дзяржавы ў палемічнай літаратуры Рэчы Паспалітай (другая палова XVI–XVII стст.)”, *А.Хома* (Люблін) “*Obraz kleru katolickiego w powieściach historycznych W.Korotkiewicza* “*Chrystus zstąpił w Horodni*” і *R.lwanyczuka* “*Manuskrypt z ulicy Ruskiej*” (“Образ католицького кліру в історичних повістях В.Короткевіча “Христос приземлився в Городні” та Р.Іванічука “Манускрипт з вулиці Руської”), *Ю.Осадча* (Київ) “Культурна тожсамість у мітопоетиці Бруно Шульца”, *Т.Кабржицкая* (Мінськ) “Мар’ян Здзяхоўскі і Україна”, *Н.Русецкая* (Люблін) “Спадчына Францішкі Уршулі Радзівіл у польскай, беларускай і украінскай культурах”, *Т.Монолатій* (Івано-Франківськ) “Парадигматика етнічних образів у творах Йозефа Рота”, *Л.Сінькова* (Мінськ) “Білоруськая літаратура ў Польшчы: асноўныя тэндэнцыі развіцця”, *В.Зварич* (Дрогобич) “Білорусіяна кійвських неокласиків”, *М.Кавецька* (Люблін), “Себастьян Кльонович — поет польсько-українського пограниччя”, *Ж.Некрасевич-Кароткая* (Мінськ) “*Wiek poezji epickiej: carmina heroica w białoruskiej, polskiej oraz ukraińskiej literaturach XVI – pierwszej połowy XVII w.*” (“Вік

епічної поезії: *carmina heroica* в білоруській, польській та українській літературах XVI – першої половини XVII ст.”), *Г. Улюра* (Київ) “(Від)творення нації в пригодницько-історичних романах Л.Рублевської: “польський чинник” білоруської ідентичності”, *А. Стшалковська* (Люблін) “Przedstawienie faktu historycznego w powieści Pawła Zahrebelnego “Śmierć w Kijowie” (“Художня реалізація історичного факту в повісті Павла Загребельного “Смерть у Києві””, *Н. Тихолоз* (Львів) “Алегорії українсько-польських відносин у художній прозі І.Франка (причинки до літературної етномагології)”, *Т. Карбович* (Люблін) “Мотив любові до Підляшшя в поетичній творчості Степана Сидорука”.

На конференції виникла ідея її продовження (під спільним титулом “Феномен пограниччя”) у 2008 році у Гродно, а ще через рік – у Львові. У рамках конференції пройшов круглий стіл про проблеми розвитку славістики в Польщі, Білорусі та в Україні, відбулася зустріч студентів Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі в Любліні з відомим письменником і вченим із Мінська, політичним діячем проф. М.Тичиною. Також учасники конференції відвідали знамените ренесансне містечко-курорт Казімеж Дольний над Віслою.

Юлія Осадча

ДОКУМЕНТАЛІСТИКА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ

19 жовтня 2007 р. в Луганську відбулася IV всеукраїнська наукова конференція “Документалістика на порозі ХХІ століття: проблеми теорії та історії”, організована Луганським національним педагогічним університетом імені Тараса Шевченка, Східним філіалом Інституту літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України, Луганською обласною організацією “Україна – Світ”. Конференція була присвячена загальним проблемам документалістики, особливостям її жанрової природи, специфіці та поетиці мемуарної літератури, питанням літературного процесу та розвитку журналістики північно-східного регіону України.

На урочистому відкритті конференції з привітальним словом до учасників звернувся перший проректор з науково-педагогічної роботи Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка *С. Савченко*. Були виголошені такі доповіді: *К. Дуб* (Дніпропетровськ) “Категорія життєподібності в онтологічній інтерпретації Григора Тютюнника”, *В. Галич* (Луганськ) “Дискурс промови Олеса Гончара “Думаймо про велике”: спроба віднайти “третю глибину” змісту твору”, *В. Дмитренко* (Луганськ) “Літературна організація київських письменників “Ланка” у спогадах Т.Осмачки”, *О. Галич* (Луганськ) “Щоденники В.Винниченка: жанрова специфіка”.

Робота всеукраїнської конференції тривала на трьох секціях, які своїм напрямом обрали літературознавчий та журналістський аспекти. Під час секційних засідань найбільший інтерес учасників конференції викликали доповіді “Щоденник як художня біографія митця (на матеріалі трагічної долі О.П.Довженка)” *П. Жилієвської* (Донецьк), “Асоціонім у мемуарному романі Ю.Андруховича “Таємниця” *А. Галича* (Луганськ), “Документальна основа літератури pop fiction” *О. Скаріної* (Луганськ), “Публіцистика С.Петлюри як джерело вивчення видавничої справи в Україні” *О. Кравченко* (Луганськ), “Понятійні еквіваленти щоденникового жанру: синтез чи нонсенс” *Є. Заварзіної* (Харків), “Духовний портрет В.Дрозда у спогадах Ірини Жиленко “Мій Володя” *Л. Яшиної* (Дніпропетровськ), “Специфіка ліричного суб’єкта поезії Агатангела Кримського” *О. Бровко* (Луганськ), “Анна Ахматова в руській мемуаристикі ХХ століття” *А. Павлюк* (Харків), “Відтворення історичних подій 30-х років письменниками-біографами межі ХХ–ХХІ століть” *І. Акіншиної* (Луганськ).

Матеріали IV всеукраїнської конференції “Документалістика на порозі ХХІ століття: проблеми теорії та історії” опубліковано в однойменному збірнику.

Ірина Веретейченко